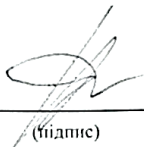
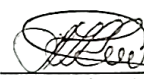

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва
імені професора І. М. Брюховецького

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Стратегія підприємницької та біржової діяльності

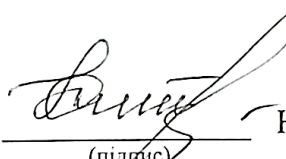
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)

Розробник: Сергій БАШЛАЙ, к.е.н., доцент, доцент кафедри
(підпис)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва ім. професора І. М. Брюховецького	протокол від « <u>02</u> » <u>06</u> 202 <u>6</u> р. № <u>15</u>
	Завідувач кафедри <u></u> Олександр КОВБАСА (підпис)

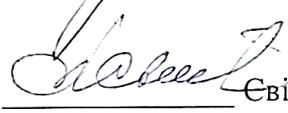
Погоджено:

Гарант освітньої програми

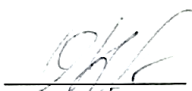
 Наталія СТРОЧЕНКО
(підпис)

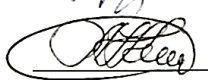
Декан факультету,

де реалізується освітня програма

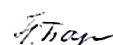
 Світлана ЛУКАШ
(підпис)

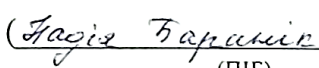
Рецензія на робочу програму надана:

 Ольга КОВАЛЬОВА

 Олександр КОВБАСА

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

()
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: « 24 » 08 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Стратегія підприємницької та біржової діяльності			
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / Економіки та підприємництва імені професора І. М. Брюховецького			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма / спеціальність	Економіка / 051 «Економіка»			
5.	Семестр та тривалість вивчення	7 семестр / 15 тижнів			
6.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
7.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття), год			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні	Лабораторні	76/122
		44/14	30/14	-	
8.	Мова навчання	Українська			
9.1	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І. М. Брюховецького, к.е.н. <i>Башилай Сергій Вікторович</i>			
9.2	Контактна інформація	serhii.bashlai@snaeu.edu.ua; ауд. 403а-е.			
10.	Загальний опис освітнього компонента	Зміст освітнього компоненту формується із теоретичних та методичних питань стратегії виробничо-комерційної діяльності, вивчення економічних та організаційних особливостей суб'єктів підприємництва на основі узагальнення існуючого досвіду, розробки конкретних практичних рекомендацій щодо стратегічного планування підприємницької та біржової діяльності			
11.	Мета освітнього компонента	Набуття здобувачами вищої освіти сучасного економічного мислення та компетентностей, спрямованих на розв'язання завдань зі стратегічного управління, методик та інструментарію розроблення стратегій розвитку підприємницької і біржової діяльності, а також набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного управління діяльністю суб'єктів підприємництва в умовах невизначеності.			
12.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Базується на вивченні економіко-математичних методів і моделей, маркетингу та товарного ринку, організації виробництва. Є основою для потенціалу і розвитку підприємства в умовах ризиків та економіки і організації інноваційної діяльності.			
13.	Політика академічної доброчесності	Вимагає дотримання здобувачами вищої освіти академічних принципів роботи, зокрема щодо: самостійного виконання навчальних завдань та вчасного і організованого подання робіт на перевірку; недопущення плагіату та списування; коректного цитування; доброчесного використання ШІ та ін. У випадку виявлення їхнього порушення до здобувача вищої освіти можуть бути вжиті заходи, передбачені положеннями «Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ» від 28.10.2024 р. № 453/од.			
14.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snaeu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4355			
15.	Ключові слова	Бізнес-планування, економіка бізнесу, біржова діяльність, підприємницька діяльність, стратегія розвитку, стратегічні цілі діяльності підприємства			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання (ПРН), на досягнення яких спрямований ОК (номер згідно з нумерацією, наведеною в ОПП)				Як оцінюється РНД
	ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні	ПРН 17 Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення	
ДРН 1. Вміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	+	+	+	+	Тести множинного вибору та ситуаційні завдання
ДРН 2. Застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.		+	+	+	Розрахункові та ситуаційні завдання
ДРН3. Вміти приймати обґрунтовані рішення	+	+			Тести множинного вибору, ситуаційні завдання
ДРН 4. Застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів			+		Тести множинного вибору

ДРН 5. Обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.	+	+		+	Тести множинного вибору, ситуаційні завдання
ДРН 6. Аналізувати та вміти самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.	+	+	+		Тести множинного вибору, розрахункові завдання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу денна/заочна						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з				
	ден.	заочн.	ден.	заочн.	ден.	заочн.	
Тема 1. <i>Базові засади концепції стратегічного управління суб'єктом підприємницької діяльності</i> 1. Концепція стратегічного управління бізнесом. 2. Передумови формування системи стратегічного управління компанією. 3. Основні складові системи стратегічного управління.	4	2	2	-	6	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 4, 5, 6
Тема 2. <i>Моделі стратегічного управління бізнесом</i> 1. Суб'єкт підприємницької діяльності, як об'єкт стратегічного управління в бізнесі. 2. Стратегічне управління в умовах мінливого середовища.	4	-	2	2	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 4-11

Тема 3. <i>Стратегічний аналіз діяльності та вибір стратегічних позицій підприємця</i> 1. Моделі та методи аналізу зовнішнього оточення та внутрішнього середовища 2. Стратегічний аналіз як основа визначення ринкової позиції компанії. 3. Стратегічні зони підприємництва: привабливість та оцінка привабливості.	4	2	4	-	8	12	Основна: 1-3 Додаткова: 4, 6-15
Тема 4. <i>Інструменти та методи стратегічного планування підприємницької діяльності</i> 1. Значення, принципи та специфіка процесу стратегічного планування підприємницької діяльності. 2. Місія компанії.	4	2	2	2	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 5, 6-15
Тема 5. <i>Корпоративні і ділові стратегії підприємницької діяльності</i> 1. Сутність корпоративних стратегій підприємницької діяльності 2. Принципи формування корпоративних стратегій 3. Базові корпоративні стратегії підприємницької діяльності 4. Ділові стратегії (стратегії конкуренції) підприємницької діяльності	4	2	2	-	8	10	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 5, 6-15

Тема 6. <i>Аналіз портфеля бізнесів</i> 1. Призначення й етапи портфельного аналізу 2. Матриця «темпи зростання ринку-частка на ринку». 3. Матриця «привабливість ринку (галузі) - конкурентоспроможність компанії» (модель GE / McKinsey) 4. Модель SHeII/DPM 5. Модель Хофера-Шендела 6. Модель ADL/LC 7. Матриця «товар - ринок» 8. Аналіз на базі даних PIMS	4	-	4	2	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 5, 6-15
Тема 7. <i>Стратегія диверсифікації підприємницької діяльності</i> 1. Стратегії диверсифікації діяльності підприємства, способи її розробки 2. Класифікація стратегій диверсифікації	4	-	2	2	6	12	Основна: 1,2,3 Додаткова: 5, 6-15
Тема 8. <i>Декомпонування корпоративної стратегії підприємницької діяльності</i> 1. Сутність декомпонування стратегії суб'єкта підприємництва. 2. Підходи до декомпонування стратегії підприємства 3. Види та зміст функціональних стратегій 4. Зміст операційної стратегії підприємства, її класифікація та проблематика	4	2	4	2	8	12	Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 5, 6-15
Тема 9. <i>Методи аналізу та моделювання бізнес-стратегій біржової діяльності</i> 1. Логіка побудови конкурентної стратегії. 2. Логіка побудови портфельної стратегії. 3. Матричні моделі стратегічного аналізу та планування біржової діяльності. 4. Диверсифікація та інтернаціоналізація.	6	2	4	2	8	14	Основна: 2-3 Додаткова: 5, 6, 8, 15

Тема 10. Методи аналізу та планування програм впровадження стратегічних рішень в біржовій діяльності 1. Управління стратегічним потенціалом біржі. 2. Оцінювання стратегічного потенціалу біржі 3. Конкурентний та підприємницький вид поведінки. 4. Формування підприємницьких якостей персоналу біржі.	6	2	4	2	8	14	Основна: 3 Додаткова: 10-14
Всього	44	14	30	14	76	122	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Кількість годин	Методи навчання	Кількість годин
ДРН 1. Вміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	Робота з практичними кейсами; обговорення актуальних питань	10	Робота з додатковими джерелами інформації; підготовка презентацій	10
ДРН 2. Застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	Робота з реальними даними; вирішення ситуаційних завдань	14	Робота з додатковими джерелами інформації; підготовка презентацій	14
ДРН3. Вміти приймати обґрунтовані рішення	Робота з практичними кейсами; обговорення актуальних питань	12	Робота з додатковими джерелами інформації; розробка та обґрунтування власних проєктів	12
ДРН 4. Застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу	Робота з реальними даними; вирішення ситуаційних завдань	12	Робота з додатковими джерелами інформації; розробка та обґрунтування	14

інформації та підготовки аналітичних звітів			власних проєктів	
ДРН 5. Обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.	Робота з реальними даними; вирішення ситуаційних завдань	14	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань	14
ДРН 6. Аналізувати та вмінні самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.	Робота з практичними кейсами; обговорення актуальних питань	12	Робота з додатковими джерелами інформації; підготовка презентацій	12

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1 Сумативне оцінювання

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	РЗ 1 (розрахункові завдання)	20 балів / 20 %	До 7 тижня
2.	РЗ 2 (розрахункові завдання)	20 балів / 20 %	До 14 тижня
3.	Тестування (мінімум 2 блоки)	30 балів / 30 %	Протягом семестру
4.	Іспит	30 балів / 30 %	За графіком сесії

5.2 Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
РЗ	<10 балів	10-13 балів	14-17 балів	18-20 балів
	Завдання не виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні
Тестування	<8 балів	8-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	Правильних відповідей на тестові завдання менше половини	Правильних відповідей на тестові завдання 50-70 відсотків	Правильних відповідей на тестові завдання 71-90 відсотків	Правильних відповідей на тестові завдання більше 90 %
Іспит	<15 балів	15-20 балів	21-26 балів	27-30 балів

5.3 Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в Google Forms	На кожному практичному занятті (вхідний контроль)
2	Виконання завдань за допомогою додатку Microsoft Excel	Під час виконання практичних завдань
3	Письмовий зворотний зв'язок на розв'язки завдань	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо результатів виконання індивідуальної роботи	При виконанні індивідуального завдання (есе, презентації-виступу)

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела:

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Сталий розвиток агробізнесу. І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. Київ. НУХТ, 2022. 337 с.

2. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.

3. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти: підручник / І. Л. Якименко, Л. П. Петрашко, Т. М. Димань, О. М. Салавор, Є. Б. Шаповалов, М. А. Галабурда, О. В. Ничик, О. В. Мартинюк. Київ: НУХТ, 2022. 337 с.

6.1.2 Методичне забезпечення:

4. Стратегія підприємницької діяльності : конспект лекцій для студентів 4 (5) курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної і заочної форми навчання ОС «Бакалавр» / укл.: Т. І. Пізняк, С. В. Башлай. Суми : СНАУ, 2022. 114 с.

5. Стратегія підприємницької діяльності : методичні вказівки для самостійної роботи для студентів 4 (5) курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». / укл.: Т. І. Пізняк, С. В. Башлай. Суми: СНАУ, 2022. 51 с.

6. Біржова діяльність: навчально-методичний посібник / уклад.: С. В. Башлай, О. М. Ковбаса. Суми : СНАУ, 2021. 144 с.

6.1.2 Інші джерела:

7. Економічний вимір сталого розвитку: методичні рекомендації до проведення практичних занять: навчальний посібник / С. В. Войтко, І. П. Гайдуцький, А. Д. Кухарук, Н. Є. Скоробогатова. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2023. 50 с.

8. Бізнес-план у підприємницькій діяльності: навчальний посібник / МОН України; НУ «Львівська політехніка». Львів : «Новий Світ -2000», 2023. 280 с.
9. Башлай С. В., Братушка С. М., Кулагін Д. В. Цифрові інструменти стратегічного менеджменту в аграрному бізнесі. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 8. С. 40-44. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.8.10>.
10. Башлай С. В., Дерев'янка Н. А. Ефективність використання деривативів для хеджування фінансових ризиків. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми*. 2025. № 6. С. 68-79. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.6.17>.
11. Башлай С. В., Кривохижа Є. М., Курило Ю. А. Стратегія забезпечення продовольчої безпеки України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-59>.
12. Башлай С. В., Яремко І. І. Цифровізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-48>.
13. Пластун О. Антитрейдинг. Харків: ВД «Фабула», 2025. 272 с.
14. Солодкий М. О., Яворська В. О., Рубан Ю. В. Сільськогосподарське хеджування: навчальний посібник. Київ: ЦП Компрінт, 2021. 575 с.
15. Bashlai S. Derivatives market in Ukraine: current trends and prospects for development / Ринок деривативів в Україні: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Law and Innovation Society journal/Право та інноваційне суспільство*. 2025. № 2(25). Р. 25-33. DOI 10.37772/2309-9275-2025-2(25)-2.
16. Sustainable Development Goals in agriculture and responsible investment: A comparative study of the Czech Republic and Ukraine / Alex Plastun, Inna Makarenko, Tetiana Grabovska, Ricardo Situmeang, Serhii Bashlai. *Problems and Perspectives in Management*. 2021. Vol. 19(2). Р. 65-76. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19\(2\).2021.06](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19(2).2021.06).

6.2 Додаткові джерела:

17. Аграрна біржа: Електронні торги та аукціони. URL: <https://agrex.gov.ua>.
18. Асоціація «Біржові та електронні майданчики». URL: <https://aeaep.com.ua>.
19. Бізнес-кейси. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232/lang>.
20. Верховна рада України. Офіційний веб-портал. URL: <https://rada.gov.ua>.
21. Ільченко І. Ю. Основи розробки та впровадження бізнес-стратегії підприємства. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/20315/1/60-300-303.pdf>.
22. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>
23. Сутність бізнес-стратегії та основні її компоненти. URL: <https://buklib.net/books/36603>.
24. Урядовий портал. Єдиний портал веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

6.3. Програмне забезпечення:

Стандартні пакети прикладних програм MS Office (MS Excel, MS Word).